

ЗБОРНИК У ЧАСТ

Гордани Вуковић

**ЛЕКСИКОЛОГИЈА
ОНОМАСТИКА
СИНТАКСА**

Уредници

Владислава Ружић
Слободан Павловић

Нови Сад, 2011

Ивана Лазић Коњик

СЕМАНТИЧКЕ И ДЕРИВАЦИОНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОНОМАТОПЕЈСКИХ ГЛАГОЛА СА ЗНАЧЕЊЕМ ЧОВЕКОВОГ ПОСТОЈАЊА*

Предмет истраживања у раду су ономатопејски глаголи са значењем човековог постојања, са аспекта семантичке и деривационе анализе. Према творбеној структури, ови глаголи су изведене речи, настале од саме ономатопеје или речи којој је у основи ономатопеја. У раду се анализирају значења творбених основа, природа мотивационих ономатопеја, природа самих егзистенцијалних ситуација које су овим глаголима означене, те веза између значења звука и егзистенцијалног значења. У завршном делу рада се испитује деривациони потенцијал ономатопејских егзистенцијалних глагола и представљају њихови деривациони системи.

Кључне речи: семантичка категорија егзистенције, глаголи егзистенције, ономатопеја, ономатопејске речи, ономатопејски глаголи, семантика, деривација.

1. Уводне напомене. Настављајући истраживање семантичке категорије егзистенције и глагола са егзистенцијалним значењем као типичних језичких јединица којима се ово значење у српском језику исказује, започето у (Лазић-Коњик 2009; Лазић-Коњик 2011а; Лазић-Коњик 2011б), у овом раду пажња ће бити усмерена на анализу семантичких и деривационих карактеристика глагола са значењем човековог постојања којима је у творбеној основи ономатопеја. Ови глаголи нису бројни (има их свега неколико), али су због свог ономатопејског порекла занимљиви за анализу не само као језичка средства изражавања егзистенцијалног значења, већ и са аспекта изучавања ономатопејских речи, које су, у досадашњим лингвистичким истраживањима у српском језику, како је примећено (Драгићевић 1998), биле занемарене.

1.1. Посматрано са творбеног аспекта, глаголи које ћемо анализирати су изведене речи, настале од саме ономатопеје или речи којој је у основи ономатопеја. Ономатопеје су речи које служе за подражавање (имитирање) звукова из природе и света који нас окружује.¹ То су језичке јединице састављене

* Рад је настао у оквиру пројекта *Лингвистичка истраживања савременог српског књижевног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ* (бр. 178009), који у целини финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

¹ За језичке јединице којима се вербализује ономатопеја као лингвистички феномен имитативне гласовне симболике у употреби је термин *ономатоија*.

од језичких средстава, – звукова фонолошког система једног језика, – па је јасно да не могу у потпуности бити идентичне природним звуковима. Необичност многих звукова, њихова сложена природа и немогућност да се језичким средствима идентично опонашају (нпр. језичка нестандардност звучног облика насталог услед кијања *ајћиха*, или *џанџр*, звук који се чује услед пада металног предмета на чврсту подлогу која одзвања), утицала је на то да ономатопеје буду на средини између звука и речи (Скок, тако, за ономатопеју често користи термилошки израз *неоформљен узвик*). Зато се не може увек са сигурношћу тврдити којој врсти речи нека ономатопеја припада, премда се ономатопеје код нас најчешће сврставају у узвике,² док многе ономатопеје и нису регистроване као самосталне речи, већ само као коренске морфеме у другим самосталним речима.

1.2. Поред творбених, налазимо и семантичке разлоге да ономатопејске глаголе издвојимо у посебну групу и посебно их анализирамо. Очигледна је способност неких ономатопеја да именују и означе одређене егзистенцијалне ситуације. Потребно је испитати које су то ономатопеје, да ли постоји нека веза међу њима, затим које су егзистенцијалне ситуације подложне ономатопеизацији и на који начин се остварује веза између значења звука и егзистенцијалног значења.

1.3. Грађа за истраживање је ексцерпирана из *Речника српскохрвајског књижевног језика* (даље: РМС); када год је то било могуће консултован је и *Речник српскохрвајског књижевног и народног језика* (даље РСАНУ).³ Узети су у обзир само они глаголи, тј. њихова значења, која се према поменутиим речницима могу сматрати опште распрострањеним и познатим и која нису територијално обележена. Њихов број није велик: *банући*, *нахрујићи*, *јоскајати*, *јукнући* (*јући*), *јресвиснући*, *свиснући*, *скајати*, *скикнући*, *хрујићи* (*рујићи*), *џајати*. Број би био већи да су у обзир узете и дијалекатске форме, нпр. *лејухнући*, *јијехнући*, *јиснући*, *јојискајати*, *мрљнући*, *дернући* или жаргонске: *мандркнући*, *џикнући*, *рикнући*, *вриснући*, али су овога пута оне изостављене из анализе и наводиће се само илустративно, ради испоређења.

2. О ТВОРБЕНИМ ОСНОВАМА ОНОМАТОПЕЈСКИХ ГЛАГОЛА СА ЗНАЧЕЊЕМ ЧОВЕКОВОГ ПОСТОЈАЊА. Будући да је број глагола које анализирамо мали, представимо творбену мотивисаност сваког глагола посебно. У глаголима *банући*

² То показује лексикографска пракса у речницима РМС и РСАНУ, у којима се ономатопеје семантички дефинишу као узвици, уз стављање квалификатора *оном.* (в. нпр. у РМС: *ав, бай, бим-бам, брч-брч, бум, буй, бућ, вау, кври*), или се граматички, према врсти речи, означавају као *узв.* (в. нпр. у РМС: *буб, жив*), или се обрађују са њима у оквиру исте одреднице (в. нпр. у РМС: *бу, ђик*); исп. и у РСАНУ. Постоји, међутим, распрострањено мишљење да ономатопеје треба издвојити у посебну лексичко-семантичку категорију и да се оне не могу уврстити ни у једну од постојећих врста речи. Чињеница је да се значење ономатопеја заснива на звуку и да су ономатопеје по томе, као и по другим својим карактеристикама, специфичне, те да се и семантички и функционално разликују од узвика. У прилог овој тези руски аутор А. Н. Тихонов наводи читав низ суштинских разлика између ономатопеја и узвика (в. Тихонов 1981).

³ До сада је објављено 18 томова РСАНУ (I–XVIII: *А – оцарити* (*се*)).

(*бахнуџи*), *џукнуџи* (*џуџи*), *свиснуџи*, *скикнуџи*, *хруџиџи* (*руџиџи*) и *џаџаџи* мотивна реч је сама ономатопеја, а у глаголима *нахруџиџи*, *скаџаџи*, *џоскаџаџи* и *џресвиснуџи* глагол којему је у основи ономатопеја.

2.1. БАЛУТИ. У основи глагола *бануџи* (*бахнуџи*) је прасловенски корен ономатопејског порекла *bъk-*, са варијантом *бах-* у *бахнуџи* > *бануџи* (Скок: *basati*, *bah*).⁴ Пукнути (пуџи). Глагол *џукнуџи* (*џуџи*) по пореклу је такође ономатопеја „којом се имитира звук при распрснућу” (Скок: *pući*). Свиснути. Глагол са индоевропским ономатопејским кореном **suei-* : **sui-*, којему је варијанта глагол *звџдаџи* (Скок: *svisnuti*). Скикнути. У глаголу *скикнуџи*, иако може на први поглед изгледати да постоји префикс *c-* (чак постоји ономатопејски глагол *кикнуџи* „пустити из себе слаби глас, јекнути” РМС), реч је о перфективном облику имперфективног глагола *скичаџи*, којему је у основи ономатопеја продорног, високог гласа (обично краткотрајна или у једном даху), каквим се оглашавају неке животиње (уп. *скик* и *скика* у РМС, као и Скок: *skečati*). Метафоричким преносом са животиње на човека ова ономатопеја се смешта у глагол који означава умирање. Хрупити (рупити). Глагол *хруџиџи* (*руџиџи*) настао је од ономатопеје *хра* (према Скок: *hra* (IV) „неоформљен узвик (ономатопеја) за опонашање хрупче на умрћу”). Ономатопеја *хра* јавља се и са самогласником *у*; тада ономатопеја за имитацију дисања прелази у ономатопеју за имитацију буке (Скок: *hra*), која, затим, асоцијативним повезивањем постаје основа за развој значења „изненада, нагло се појавити, банути”. Цапати. *џаџаџи* је настало од ономатопеје *џаџ* (према РМС „узвик којим се означава или истиче нагли и неочекивани прекрет радње, хватање и сл.”; уп. и Скок: *capiti*).

2.2. НАХРУПИТИ. Ово је префиксирани облик глагола *хруџиџи*; префиксом *на-* додатно се истиче интензитет вршења радње. Скапати. Префиксална твореница од глагола *каџаџи*, чије се значење „падати, цурити кап по кап” РМС, везује за ономатопеју којом се дочарава падање капи праћено једноличним звуком.⁵ Префиксом *c-* унето је значење завршетка, краја, које се метафорички доводи у везу са крајем постојања (умирањем) (уп. Скок: *karati* „у префиксалним сложеницама метафоричко значење полази од упоређења ‘падати као кап, одмах, дуго, пропадати као кап у води’”). Поскапати. Префиксална твореница од глагола *скаџаџи*; префиксом *џо-* уноси се сема дистрибутивности. Пресвиснути. Префиксирани облик глагола *свиснуџи* са истим значењем; префиксом се интензивира значење краја, нестајања.

2.3. Значење наведених глагола заснива се на звуку: *бануџи* (*бахнуџи*), *џукнуџи* (*џуџи*), *свиснуџи*, *скикнуџи*, *хруџиџи* (*руџиџи*), *нахруџиџи*, *џре-*

⁴ Ономатопејност овог корена везује се за звук који настаје услед ударца, лупе. Ово значење, проширено на буку, галаму, вику, рефлектује се нпр. у узвику *бах* (*ба*) и именици *бах* м (в. у РМС, РСАНУ и код Скока).

⁵ Скок (Скок: *karati*) наводи да је *каџаџи* свесл. и праслав. глагол, али будући да постоје обличке варијанте (*краџа* за *каџа*, *кџа* за *каџ*), констатује да може бити тачно мишљење да је *каџаџи* ономатопејског порекла.

свиснуџи, на покрету који је праћен звуком: *скайаџи*, *џоскайаџи* и на самом покрету (радњи): *цайаџи*.

3. О значењу ових глагола и оноματοпеја које су им у основи. Глаголи о којима је реч (тј. њихова значења која за архисему имају сему постојања, а за прву диференцијалну сему сему човек /+/) означавају неке од основних егзистенцијалних ситуација: настанак (појављивање), постојање (трајање) и нестак (престак постојања), које се, на основу различитих параметара, даље могу категоризовати (в. ЛАЗИЋ-КОЊИК 2011б). Када је реч о постојању човека (и живих бића уопште) у односу на неживе предмете и појаве, специфично је да постоје два вида постојања: тзв. *физиолошко* постојање, својствено само живим бићима, и *оџиџе* постојање, својствено свим именицама, тј. реалијама које су њима означене. *Физиолошко џосџојање* обухвата биолошке процесе рођења, живљења и умирања у реалним просторно-временским координатама, који се на плану перцептивне и когнитивне спознаје концептуализују као основни појмови егзистенцијалне ситуације: настанак, постојање и нестак.⁶ Под *оџиџим џосџојањем* мислимо на постојање као перцептивно-когнитивну категорију – опажање и/или сазнање (свест) о томе да неко или (чешће) нешто постоји, присуствује, реално, у стварним, реалним просторним и временским координатама, или уопштено, апстрактно, у мислима, идеји и сл. (*Искрнула му је у сећању, Родила се идеја, У шуми живе џеднорози*; уп. РЕФЕРОВСКАЈА 1996: 80).

3.1. Глаголима *бануџи* (*бахнуџи*), *хруџиџи* (*руџиџи*) и *нахруџиџи* исказано је значење почетне фазе у (општем) постојању: значење наглог, изненадног појављивања. Оноματοпејом која је у основи дочарава се наглост, неочекиваност, сила догађаја, обично праћеног буком, галамом.

3.2. Глаголима *џукнуџи* (*џуџи*), *свиснуџи*, *скикнуџи*, *цайаџи*, *скайаџи*, *џоскайаџи* и *џресвиснуџи* означена је завршна фаза у (физиолошком) постојању: значење престанка постојања, нестак, умирања. Умирање се асоцијативно повезује са имитацијом јаког, продорног, моменталног звука у глаголима *џукнуџи* (*џуџи*), *свиснуџи*, *џресвиснуџи* и *скикнуџи*,⁷ или са наглим, неочекиваним преокретом у глаголу *цайаџи*.⁸

⁶ Када се у функцији субјекта налазе именице које означавају животиње или биљке, такође се може говорити о физиолошком постојању, али се глаголи којима се именује и означава физиолошко постојање човека (у основном значењу и употреби) по правилу не употребљавају за означавање физиолошког постојања животиња и биљака (нпр. глаголи *родџи се*, *живеџи* и *умреџи* употребљавају се готово искључиво са именицама које означавају човека; за животиње и биљке користе се нарочите лексеме типа *излеџи се*, *исџилиџи се*, *искоџиџи се*, *џиџиџи се*, *омаџи се*, *оџелиџи се* итд., *креџаџи*, *лиџаџи*, *џркнуџи*, *уџинуџи* итд.).

⁷ Асоцијативна веза између звука и умирања заснована је на реалној ситуацији испуштања обично оштрог, продорног, моменталног звука на самрти и у човека и у животиња, који означава крај живота, што потврђују бројни глаголи са значењем 'умрети' и у дијалекту и у жаргону: *џиснуџи*, *дрекнуџи*, *квекнуџи* (РМС и РСАНУ); *вриснуџи*, *рикнуџи*, *џикнуџи* (РЖ).

⁸ Дијалекатске форме потврђују да се умирање такође доводи у везу са падом и звуком који га прати: *џоснуџи*, *џуснуџи*, *крхнуџи*, *мандркнуџи*, као и са другим оноματοпејама: *крхнуџи*, *џџехнуџи*, *леџухнуџи* и др.

4. СЕМАНТИЧКА АНАЛИЗА: ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ. И овако мали број егзистенцијалних глагола са ономатопејским творбеним основама (са семом човек /+/, у стандардном језику) омогућава да се изнесу неколике примедбе (које, јасно, не могу бити коначни закључци). У литератури је уочено да нарочиту склоност ка ономатопејским називима имају радње које значе покрете или звукове једнаке дужине или јачине који се понављају (Драгићевећ 2001: 137). Ономатопејски глаголи са значењем постојања човека показују да су и једнократне радње које су моменталне, изненадне, нагле, неочекиване, драстичне, праћене продорним, краткотрајним звуком, такође склоне ономатопејским номинацијама, – од свих егзистенцијалних ситуација, једино су умирање и нагло појављивање означене ономатопејским називима, – (још је више потврда за то у дијалекту: *лејухнуџи*, *џијехнуџи*, *џиснуџи*, *џојискаџи*, *мрљнуџи*, *дернуџи* и др.).

4.1. Треба приметити да је за исту радњу (пре свега за умирање) у употреби већи број различитих ономатопејских лексема, којима се означавају различити звукови и покрети. Заједничка карактеристика мотивационих звукова је продорност, моменталност, наглост; заједничка карактеристика мотивационих покрета праћених звуком моменталност, наглост, неочекиваност. Очигледно да је асоцијативни ток номиновања ишао од конкретног звука, у појединим случајевима праћеног одговарајућим механизмима полисемије, до чина умирања. Није случајно да је толики број лексема мотивисан различитим звуковима. Прво, звукови које човек и животиње испуштају на смрти различите су природе, као што су различити и узроци и начини умирања. Сваки појединац различито чује и доживљава исте звукове, те у складу са тим од постојећих језичких средстава бира најподеснија како би најверније репродуковао (имитирао) и номиновао оно што чује. Друго, асоцијативним везама успоставља се релација са различитим другим звуковима, који нису у директној вези са самим чином умирања, чиме се постижу експресивност и конотативна значења.

4.2. За све анализиране ономатопејске глаголе карактеристична је изражена експресивна вредност (експресивност је битно својство ономатопеја уопште), и то углавном негативна експресивност, пејоризација. Илокутивни ефекат омаловажавања и ниподаштавања проистиче у првом реду од преноса номинације са садржаја из сфере животиња и предмета, на сферу човека, у секундарној употреби (*скикнуџи*, *скајџи*, *цајџи*, *џукнуџи*) (уп. Ристић 2004: 131, параграф 4.1.3.2.). На тај начин сваки назив добија посебну експресивно-стилску и употребну вредност, чиме њихово напоредно постојање у лексичком систему има оправдање. Мотивисаност постојања већег броја лексема за исту појаву налази се и у чињеници да је *умирање*, тј. *смрџи*, као један од три основна обреда прелаза у животном циклусу, изразито маркиран догађај и за појединца и за заједницу; веза са оностраним и тајанственим, утицала је на то да се за *смрџи* везује и велики степен табуираности, те потреба да се избегне директно номиновање.

4.3. Што се тиче односа семантичког садржаја мотивне речи (ономатопеје) и значења мотивисаног глаголског деривата са значењем постојања човека, у значења ових глагола по правилу улази целокупан семантички садржај мотивне речи, а не само ономатопеје (нпр. у значење глагола *нахруйиши* ушао је целокупан семантички садржај глагола *хруйиши*, а не само ономатопеје *хру*: *хру* > *хруйиши* > *нахруйиши*). Код глагола *скайаши* (другостепени дериват), међутим, ситуација је сложенија, јер се са синхроног становишта глаголи *кайаши* и *скайаши* тешко могу довести у међусобну везу. Наиме, у процесу деривације деловала је метафора, услед које је дошло до замене појмовне вредности полазног семантичког садржаја, појмовном вредношћу циљног семантичког садржаја, што је довело до њиховог семантичког удаљавања у синхронији (експресивна вредност глагола *скайаши* потиче од преноса номинације са хијерархијски нижег појма (неживо, вода) на хијерархијски виши појам (човек)).

4.3.1. Разлог за појаву да значење ономатопејских другостепених деривата укључује целокупан семантички садржај мотивне речи (што није случај са неономатопејским другостепеним дериватима),⁹ Р. Драгићевић види у природи саме ономатопеје, да она није у потпуности самостална језичка јединица и да зато нема способност да буде носилац значења деривата, већ се у његовој семантичкој структури јавља као пратећа сема (или семе).

5. ДЕРИВАЦИОНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ОНОМАТОПЕЈСКИХ ГЛАГОЛА СА ЗНАЧЕЊЕМ ПОСТОЈАЊЕ ЧОВЕКА. Деривациони систем ономатопејских глагола са значењем постојања човека је изразито сиромашан (в. доњу табелу). Од укупног броја регистрованих глагола, само глагол *скайавашти* има према себи глаголску именицу. Два глагола, *свиснуши* и *скайаши*, имају према себи одговарајуће имперфективне корелате *свискавашти* и *скайавашти*. Само од глагола *хруйиши* изводи се нови глагол, *хруйнуши*, као семантичка дублетна форма. Од три глагола *свиснуши*, *скайаши*, *хруйиши* префиксацијом се граде нови глаголи *йресвиснуши*, *йоскайаши*, *нахруйиши*. Два глагола, *бануши* и *цайаши*, немају деривациони систем.

6. ДЕРИВАЦИОНА АНАЛИЗА: ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ. Глаголи као врста речи, у зависности од граматичко-категоријалних обележја, регуларно отварају место у творбеном систему за глаголске именице, као и за нове глаголе, углавном настале префиксацијом. Отуда је њихова појава очекивана. *Nomen agentis* и *poen agentis* очекивани су на основу синтаксичког потенцијала глагола (Тополињска 2006). Међутим, сви ови деривати готово да у потпуности изостају. Изостанак се може објаснити, с једне стране, семантиком глагола: изразито општим и универзалним значењем које без одговарајућих семантичких измена у прагматичним околностима не даје разлога за реално образовање неких

⁹ Према налазима Р. Драгићевић „за значење другостепених деривата код неономатопејских речи није одговорна цела мотивна изведеница, већ само њена творбена основа” (Драгићевић 2001: 140).

од наведених деривата (*nomen agentis*), а упражњено место у систему попуњава именица која означава човека; с друге стране, изразитом експресивношћу, прагматичком условљеношћу, те секундарношћу егзистенцијалног значења у семантичкој структури (*бануиши, љукнуиши, скикнуиши, хруиши*).

ТАБЕЛА: Деривациони систем ономатопејских глагола са значењем постојања човека.

	Гл. им./ N. actionis	N. agentis	N. loci	Гл. супр. вида	<i>Друџи џл.</i>	<i>Прид.</i>	<i>Префиксирани џл.</i>
БАНУТИ	–	–	–	–	–	–	
ПУКНУТИ	–	–	–	–	–	–	
СВИСНУТИ	–	–	–	свискавати	–	–	пресвиснути
СКИКНУТИ	–	–	–	–	–	–	
СКАПАТИ	скапавање	–	–	скапавати	–	–	поскапати
ХРУПИТИ	–	–	–	–	хрупнути	–	нахрупити
ЦАПАТИ	–	–	–	–	–	–	

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна. О српскохрватским ономатопејским именицама с елементом -т- у суфиксу. *Јужнословенски филолоџ* LIV (1998): 121–130.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна. *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику, њиховогласна и семантичка анализа*. Београд: Институт за српски језик САНУ (Библиотека јужнословенског филолога, Нова серија, књ. 18), 2001.
- ЛАЗИЋ-КОЊИК, Ивана. О функционално-семантичкој категорији егзистенције у српском језику. *Јужнословенски филолоџ* LXV (2009): 359–374.
- ЛАЗИЋ-КОЊИК, Ивана. Проспективна аспектуалност у семантичкој структури глагола постојања у српском језику. *Српски језик* XVI (2011а): 671–681.
- ЛАЗИЋ-КОЊИК, Ивана. Параметри за семантичку класификацију глагола са значењем човековог постојања. Срето Танасић (ур.) *Граматишка и лексика у словенским језицима. Зборник радова с међународног симпозијума*. Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за српски језик САНУ, 2011б. 425–434.
- РЕФЕРОВСКАЈА, Елизавета Артуровна. Бытийность во французском языке. Александр Владимирович Бондарко (ред.). *Теория функциональной грамматики. Локативность. Бытийность. Поссесивность. Обусловленность*. Санкт-Петербург: Наука, 1996: 80–98.
- РЖ: Герзић, Боровој, Наташа Герзић. *Речник савременоџ беоџрадскоџ жарџона*. Београд: Истар, 2000.
- РИСТИЋ, Стана. *Експресивна лексика у српском језику: теоријске основе и нормативно-културолошки аспекти*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2004.
- РМС: *Речник српскохрватскоџ књижевноџ језика*. Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска I–IV, Нови Сад: Матица српска V–VI, 1967–1976.
- РСАНУ: *Речник српскохрватскоџ књижевноџ и народноџ језика*. I–XVIII. Београд: САНУ, 1959–2010.
- ТИХОНОВ, Александр Николаевич. Междометия и звукоподражания – слова?. *Русская речь* 5 (1981): 72–76.
- ТОПОЛИЊСКАЈА, Зузана. Глаголска валенца као веза између синтаксичког и творбеног система. Предраг Пипер (ур.) *Кођњићивнолингвистичка љроучавања српскоџ језика*. Београд: САНУ, 2006: 343–353.

*

СКОК, Петар. *Етимологјски рјечник хрватскога или српскога језика* I–IV. Загреб: ЈАЗУ, 1971–1974.

Ivana Lazić Konjik

SEMANTIC AND DERIVATIONAL CHARACTERISTICS OF THE ONOMATOPOEIC
VERBS WITH THE MEANING OF HUMAN EXISTENCE

Summary

The author analyzes the onomatopoeic verbs with the meaning of human existence (*banuti*, *puknuti* (*pući*), *svisnuti*, *skapati*, *hrupiti*, etc.) in Serbian. These are derived words of onomatopoeic origin, or derived from words based on onomatopoeia. The paper gives a detailed overview of the meanings of derivational bases, as well as the nature of motivational onomatopoeias. The author also analyses nature of the existential situations marked by these verbs. There are two distinct phases: verbs denoting a starting point of existence, marked by suddenness and unexpectedness, and the other, more numerous group, denoting the phase of termination of existence, dying. It is shown that the relation between the meaning of sound and existential meaning is established either directly by onomatopoeization, or indirectly, by association. In some cases these are accompanied by the mechanisms of polysemy.

Key words: semantic category of existence, existential verbs, onomatopoeia, onomatopoeic words, onomatopoeic verbs, semantics, derivation.

Институт за српски језик САНУ
ivana.konjik@isj.sanu.ac.rs